

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valinnanvapauden hyödyt ja säästöpotentiaalin vaatima tuottavuuden kasvu

18.5.2018

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä Martti Hetemäki

Valinnanvapauden hyödyt

- Valinnanvapaus parantaa pääsyä peruspalveluihin, mikä on uudistuksen tärkeä tavoite.
- Peruspalveluihin pääsy vähentää erikoissairaanhoidon kustannuksia.
- Toisaalta peruspalvelujen käytön kasvu lisää sote-menoja.
- Näiden kahden vastakkaisen vaikutuksen on arvioitu kaavamaisesti kumoavan toisensa.
- Käytännössä nettovaikutus riippuu tuottajien korvausmalleista, joita muistion taulukko 1 käsittelee.
- Mitä paremmin korvausmallit hyödyntävät tietoa, sitä myönteisemmät ovat myös taloudelliset vaikutukset.
- Suomessa on poikkeuksellisen hyvät aineistot tehokkaiden korvausmallien laatimiseksi.

Tiedon ja teknologian käytön* säästöpotentiaalin vaatima tuottavuuden kasvu

* Uudistuksen osien hyödyt on merkitty pääosin tiedon ja teknologian käytön hyödyiksi.

- Säästö 4 mrd. €, jos tuottavuuden kasvu
 - 2 % vuodessa 2020–2029 tai
 - 0,7 % vuodessa pysyvästi
- Perustelut seuraavassa diassa
- Muistion tiivistelmä toteaa:
 - *Esimerkiksi johtamisen ja henkilöstön vaikutus tiedon ja teknologian 4 mrd. euron säästöpotentiaalin kannalta on ratkaiseva, mutta taulukossa niille ei ole merkitty erillistä kontribuutiota kaksinkertaisen laskennan välttämiseksi.*
 - *Siirtyminen 190 järjestäjästä 18 sote-järjestäjään on keskeistä tiedon ja teknologian hyödyntämisessä mm. toimintatapojen muutoksen ja vertaiskehittymisen kautta, ja se parantaa myös edellytyksiä johtamisen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Nämä sote-järjestämisen muutoksen vaikutukset sisältyvät taulukossa siis tiedon ja teknologian käytön 4 mrd. euron säästöpotentiaaliin. Uudistuksen osat muodostavat siis kokonaisuuden, jonka hyödyt ovat taulukossa pääosin tiedon ja teknologian käytön säästöpotentiaalissa.*

Esimerkkejä

Esimerkki 1: Maakuntien rahoittamien sote-palvelujen tuottavuus kasvaa 2 %/v. 2020–2029

- Tällöin 10 vuodessa tuottavuus on kasvanut 21,9 % (perusurassa kasvu=0 %)
- Maakuntien sote-menot 18,6 mrd. € 2016 tasolla, josta 21,9 % 4,07 mrd. €

Esimerkki 2: Maakuntien rahoittamien sote-palvelujen tuottavuus kasvaa 0,7 %/v. pysyvästi

- Tämä vähentää kestävyysvajetta 1,8 %-yks. soveltaen alla olevan taulukon laskentasääntöä (julkisten sote-palvelujen 0,5 %-yks. tuottavuuden kasvun nousu vähentää kestävyysvajetta 1,2 %-yks.), kun perusurassa tuottavuus ei kasva
- 1,8 %-yksikön kestävyysvajeen vähennys tarkoittaa v. 2016 BKT:n tasolla (215,8 mrd. €) 4 mrd. euroa

Taulukko 32. Eri tekijöiden vaikutus kestävyysvajeeseen

	Peruslaskelma (kevät 2018)	Muutos, %-yks.	Vaikutus kestävyys- vajeeseen ¹ , %-yks.
Yleisen tuottavuuden (ja reaaliansioiden) kasvu	keskim. 1,4 %	+0,5	-0,3
Työllisyysaste	kohoa 72,0 % v. 2060 mennessä	+1,0	-0,4
Julkisten sote-palveluiden tuottavuuden kasvu	0 %	+0,5	-1,2
Julkisen talouden rakenteellinen perusjäämä ² / BKT v. 2022	+0,8 %	+1,0	-1,0
Julkisen velan reaalikorko	pitkällä aikavälillä 3 %	-1,0	alle -0,2
Sijoitusten reaalityttö ja julkisen velan reaali- korko	pitkällä aikavälillä 3,5 % ja 3,0 %	-1,0	+0,7

1) Laskelmat on tehty VM:n kevään 2016 kestävyysvajelaskelmien perusteella (oletusmuutosten vaikutukset pysyvät laskentakierrokselta toiseen vakaina)

2) Alijäämä ilman korkomenoja

Lähde: [Taludellinen katsaus](#), kevät 2018

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Martti Hetemäki

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Puh. 0295 16001

martti.hetemaki@vm.fi

www.vm.fi

